

Dosarul nr. 3ra-864/2022

2-18203607-01-3ra-24082022

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. I. Barbacaru)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. Gh. Mîra, A. Bostan, Gr. Dașchevici)

ÎNCHEIERE

02 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Aliona Miron
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului depus de Gheorghe Sobieski-Camerzan,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de
Gheorghe Sobieski-Camerzan împotriva Primarului General al municipiului Chișinău,
persoană terță Agentul Guvernamental al Republicii Moldova cu privire la obligarea
emiterii actului administrativ individual favorabil și repararea prejudiciului material,
împotriva deciziei din 24 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost
respinsă cererea de apel depusă de Gheorghe Sobieski-Camerzan și a fost menținută
hotărârea din 07 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă:

La 07 noiembrie 2018 Gheorghe Sobieski-Camerzan a depus cerere de chemare în
judecată împotriva Primarului General al municipiului Chișinău, persoană terță Agentul
Guvernamental al Republicii Moldova cu privire la obligarea emiterii actului
administrativ individual favorabil și repararea prejudiciului material.

În motivarea acțiunii Gheorghe Sobieski-Camerzan a relatat că la 01 iulie 2004 un
grup numeros de polițiști înarmați, au dispus evacuarea forțată din încăperile cu
suprafața de 76,4 m.p. din mun. Chișinău, str. Xxxxxx cu o ulterioară sigilarea a acestor
încăperi.

Prin hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 13 februarie 2018, în
cauza Sobieski-Camerzan, Curtea a declarat că a avut loc violarea art. 8, art. 13, art. 1
din Protocolul nr. 1 adițional la Convenția Europeană pentru Drepturile Omului.

A invocat reclamantul că, se refuză executarea hotărârii Curții Europene a
Drepturilor Omului din 13 februarie 2018, din motiv că Agentul Guvernamental al RM,
în temeiul hotărârii Judecătoriei Economice de Circumscripție Chișinău din 13 februarie
2007, a considerat că dreptul la proprietate asupra acestor încăperi a fost stabilit
Primăriei municipiului Chișinău.

A menționat că, la 08 octombrie 2018 reclamantul a expediat în adresa Primarului General al municipiului Chișinău o petiție prin care a solicitat pronunțarea urgentă a unui dispozitiv privind retrocedarea încăperilor din mun. Chișinău, str. Vasile Alecsandri 44, cu restabilirea reclamantului în drepturi conform situației până la 01 iulie 2004.

Prin răspunsul Direcției generale, economie, reforme și relații patrimoniale a Primăriei municipiului Chișinău nr. 07-06/493 din 15 octombrie 2018, se afirmă precum că prin hotărârea Judecătoriei Economice de Circumscripție Chișinău din 13 decembrie 2007, s-a constatat dreptul de proprietate asupra bunului imobil litigios Primăriei municipiului Chișinău.

A indicat reclamantul că, cele invocate de către Direcția generală, economie, reforme și relații patrimoniale a Primăriei municipiului Chișinău, în scrisoarea nr. 07-06/493 din 15 octombrie 2018, nu corespunde realității din motiv că, prin hotărârea Judecătoriei Economice de Circumscripție Chișinău din 13 decembrie 2007, s-a dispus doar evacuarea forțată din aceste încăperi, luând în considerație că ele sunt înregistrate după Regia Locativă a Primăriei municipiului Chișinău în temeiul hotărârii Sovietului Miniștrilor MSSR nr. 124 din 15 februarie 1946, potrivit dosarului de inventariere tehnică care se află la Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău.

A menționat reclamantul că, prin hotărârea Sovietului Miniștrilor RSSM nr.728 din 06 august 1947, s-a dispus modificarea hotărârii nr. 124 din 15 februarie 1946, cu denaționalizarea bunului imobil litigios.

În contextul celor invocate, Gheorghe Sobieski-Camerzan, a solicitat obligarea Primarului General al municipiului Chișinău de a pronunța urgent o dispoziție prin care să se dispună retrocedarea încăperilor din mun. Chișinău, str. Vasile Alecsandri 44, cu suprafața de 76,4 m.p., cu reinstalarea sa conform situației de până la 01 iulie 2004, atunci când a fost evacuat forțat din ele, pentru restabilirea situației anterioare încălcărilor; cât și prezentarea în instanță a răspunsului la cererea Agenției Proprietății Publice nr. 03-04-1375 din 13 septembrie 2018 adresată Primarului General al municipiului Chișinău în interesele reclamantului.

La 01 octombrie 2019 Gheorghe Sobieski-Camerzan a înaintat o pretenție suplimentară, prin care a solicitat repararea prejudiciului material în mărime de 280 000 de lei, ce constă în imposibilitatea ultimului de a se folosi de bunul imobil menționat timp de 14 ani, cât și repararea prejudiciului moral în mărime de 200 000 de lei din contul Primăriei municipiului Chișinău.

Prin hotărârea din 07 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani, acțiunea înaintată de Gheorghe Sobieski-Camerzan a fost respinsă (f.d. 202, vol. I).

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 15 iulie 2021, în temeiul art. 207 alin. (2) lit. f) Cod administrativ a fost declarată inadmisibilă acțiunea depusă de Gheorghe Sobieski-Camerzan în partea pretenției privind încasarea prejudiciului moral.

Prin decizia din 31 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respins recursul depus de Gheorghe Sobieski-Camerzan împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 15 iulie 2021 (f.d. 21-27, vol. II).

La 10 iunie 2021, în interiorul termenului prevăzut de art. 232 Codul administrativ, Gheorghe Sobieski-Camerzan a depus apel, iar la 19 iulie 2021 a prezentat motivarea apelului împotriva hotărârii din 07 iunie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând casarea acesteia cu pronunțarea unei noi decizii privind admiterea acțiunii (f.d. 207, 214).

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din data de 24 mai 2022 a respins apelul declarat de Gheorghe Sobieski-Camerzan și a fost menținută hotărârea din 07 iunie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 75, 76-82).

Pentru a decide astfel instanța de apel a stabilit că, reclamantul Gheorghe Sobieski-Camerzan urmărește scopul de a obliga Primarul General al municipiului Chișinău, de a pronunța urgent o dispoziție prin care să se dispună retrocedarea încăperilor din mun. Chișinău, str. Alecsandri 44, cu suprafața de 76,4 m.p., cu reinstalarea sa în aceste încăperi conform situației de până la 01 iulie 2004.

Astfel, instanța de apel a aplicat prevederile 46 alin. (1) și (2) din Constituția Republicii Moldova, art. 316 alin. (1) și (2), 315 alin. (1)-(4), 376 alin. (1), (3) din Codul civil, redacția legii în vigoare la momentul sesizării instanței de judecată, art. 4 alin. (1), (2) și (5), 5 alin. (1), 24 alin. (3), (4), 28 alin. (1) din Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543 din 25 februarie 1998 și a conchis că instanța de fond a ajuns la o concluzie corectă despre netemeinicia pretenției reclamantului privind obligarea Primarului General al municipiului Chișinău de a pronunța urgent o dispoziție prin care să se dispună retrocedarea încăperilor din mun. Chișinău, str. Vasile Alecsandri 44, cu suprafața de 76,4 m.p., cu reinstalarea sa conform situației de până la 01 iulie 2004.

Or, reclamantul nejustificat a invocat existența dreptului de proprietate asupra bunului imobil cu suprafața de 76,4 m.p. din strada Vasile Alecsandri nr.44, mun. Chișinău, asta deoarece, conform informației eliberate de Agenția Proprietății Publice (f.d. 11, vol. I), proprietarul bunului imobil, la care face referire reclamantul, este Republica Moldova, la 15 iulie 2000 fiind înregistrat dreptul de proprietate a statului, în baza Legii cadastrului bunurilor imobile nr.1543 din 25 februarie 1998.

De asemenea, instanța de apel a reținut că, conform Extrasului din Registrul Bunurilor Imobile, actualizat la data de 25 noiembrie 2019, se atestă faptul că la data de 15 martie 2016, terenul aferent cu nr. cadastral 0100204.242, situat în mun. Chișinău, sectorul Centru, str. Xxxxx, a fost înregistrat drept proprietate a municipiului Chișinău, în temeiul Deciziei Consiliului municipal Chișinău nr.4/15 din 13 mai 2014 (f.d. 121).

Prin urmare, instanța de apel a constatat că reclamantul nu a prezentat careva probe, ce ar confirma dreptul de proprietate asupra imobilului litigios, cu toate că art. 93 alin. (1) Cod administrativ, prevede expres că fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția.

Referitor la Extrasul din Procesul-verbal nr. 2 al ședinței Consiliului Uniunii Avocaților din Republica Moldova din 25 februarie 2000, prin care s-a hotărât de a confirma sediul profesional al Biroului Individual de Avocați Sobieski-Camerzan: Baroul municipiului Chișinău, str. Xxxxxx (f.d.34). Extrasul din registru birourilor de avocați eliberat de Ministerul Justiției (anexa la ordinul nr. 263 din 16 iulie 2001) prin care se confirmă că biroul individual de avocați „Sobieski-Camerzan” a fost înregistrat la Ministerul Justiției al Republicii Moldova și înscris în registrul birourilor de avocați

la 20 noiembrie 2002, sub nr. 131, pe adresa Chișinău, str. Xxxxxx (f.d.35), precum și contractul pentru prestarea serviciului de telefonie fixă nr. 9956 din 20 aprilie 2004, încheiat între S.A. „Moldtelecom” și Biroul Individual de Avocați „Sobieski-Camerzan”, cu sediul în mun. Chișinău, str. Vasile Alecsandri 44 (f.d.36-37), care în opinia reclamantului confirmă dreptul de proprietate asupra imobilului dat. Astfel, instanța de apel a conchis că prima instanța just a stabilit că, aceste înscrisuri nu pot constitui temei de admitere a acțiunii, avînd în vedere că actele nominalizate atestă doar sediul Biroului Individual de Avocați „Sobieski-Camerzan”, nu și dreptul de proprietate asupra imobilului litigios.

Totodată, Colegiul specializat al instanței de apel a considerat ca sunt corecte concluziile instanței de fond, prin care au fost apreciate critic argumentele reclamantului, precum că acțiunea urmează a fi admisă deoarece potrivit hotărîrii Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Sobieski-Camerzan Gheorghe vs. Republica Moldova, s-a constatat că a avut loc violarea art.8, 13 cît și art.1 al Protocolului nr.1 adițional la CtEDO, și urmează a fi repus în situația în care s-a aflat înainte de violarea Convenției, prin realizarea principiului restitutio in integrum și anume de a avea loc retrocedarea, eliberarea și reinstalarea sa în bunul imobil din mun. Chișinău, str. Vasile Alecsandri 44, cu suprafața de 76,4 m.p.. Or, prima instanță corect a reținut că, din textul hotărîrii Curții Europene a Drepturilor Omului menționate supra, și anume pct.42 se stabilește că Curtea a constatat violarea drepturilor deținute asupra bunurilor mobile care au aparținut reclamantului și care se aflau în încăperile sigilate, constatînd violarea art. 8,13, cît și art.1 al protocolului nr.1 adițional la CtEDO, referindu-se la bunurile mobile ale reclamantului, nu și la cele imobile. Iar, în astfel de circumstanțe, se constată lipsa vreunui temei legal de a admite pretențiile reclamantului formulate față de Primarul General al mun. Chișinău.

La fel, Colegiu judiciar al instanței de apel a respins ca nefondat argumentul apelului că, „judecătorul primei instanțe a refuzat în mod brutal și ilegal să indice în dispozitivul hotărîrii sale măcar asupra capătului de cerere privitor la prezentarea răspunsului la cererea APP nr. 03-04-1375 din 13.09.2018, adresată intimatului în interesele apelantului”. Or, prin demersul APP nr. 03-04-1375 din 13.09.2018, instituția publică nominalizată a solicitat Primăriei mun. Chișinău explicarea faptului transmiterii în locațiune a încăperii izolate cu suprafața de cca 80 m.p. din construcția cu nr. cadastral 0100204.242.01, fără deținerea dreptului de proprietate a municipalității asupra bunului imobil invocat.

A mai stabilit instanța de apel că, în cadrul examinării cauzei în prima instanța, judecătorul a înaintat către Consiliul municipal Chișinău un demers prin care a solicitat prezentarea actelor ce confirmă dreptul de proprietate a Consiliului municipal Chișinău asupra încăperilor cu altă destinație decât cea locativă, cu suprafața de 74,6 m.p. din str. V. Alecsandri nr. 44 lit. A (parter, subsol cu geamuri). Ca urmare, la data de 21 ianuarie 2020 reprezentantul Primăriei municipiului Chișinău a prezentat instanței actele solicitate, iar, în circumstanțele descrise nu poate fi vorba de careva încălcări comise de prima instanța sau examinarea superficială a litigiului, în dispozitivul hotărîrii fiind invocat expres că acțiunea reclamantului se respinge integral ca neîntemeiată.

La 06 iunie 2022 Gheorghe Sobieski-Camerzan a depus recurs împotriva deciziei din 24 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău (f.d.90, vol. II).

Dispozitivul deciziei din 24 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificat lui Gheorghe Sobieski-Camerzan la 21 iunie 2022, fapt confirmat prin avizul de recepție a scrisorii (f.d. 84, vol. II). La 06 iunie 2022 Gheorghe Sobieski-Camerzan a depus cererea de recurs motivată solicitând admiterea acestuia, anularea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii, cu toate că decizia motivată a instanței de apel a fost comunicată ultimului la 17 august 2022 (f.d. 89, 90, vol II).

În motivarea recursului Gheorghe Sobieski-Camerzan a indicat că nu este de acord cu decizia instanței de apel, o consideră neîntemeiată și pasibilă de a fi anulată, deoarece la emiterea acesteia, atât instanța de apel, cât și prima instanță au omis intenționat să examineze înscrisurile prezentate de dânsul în cadrul examinării cauzei în prima instanță.

În conformitate cu art.244 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art. 245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 24 mai 2022 și la 17 august 2022 a fost notificată lui Gheorghe Sobieski-Camerzan, prin intermediul oficiului poștal, decizia integrală (f.d. 89, vol. II).

În condițiile enunțate, recursul motivat depus la 06 iunie 2022, este în termen (f.d. 90, vol. II).

La 24 august 2022 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților Primarului General al mun. Chișinău și Agentului Guvernamental copia recursului motivat depus de Gheorghe Sobieski-Camerzan cu înștiințarea despre necesitatea prezentării referinței, fapt ce se confirmă prin avizele de recepție a scrisorii (f.d. 96-97).

La 21 septembrie 2022, Agentul Guvernamental a depus referință, prin care a solicitat respingerea recursului ca fiind inadmisibil (f.d. 98-100).

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră cererea de recurs depusă de Gheorghe Sobieski-Camerzan inadmisibilă, din următoarele motive.

În conformitate cu art.246 alin.(1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin.(2) din art.246 din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)- f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să

însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art.245 alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ.

Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct.230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct.85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct.45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p.141,§39).

La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, §31, Seria A, nr.212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Gheorghe Sobieski-Camerzan .

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Gheorghe Sobieski-Camerzan se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Aliona Miron

Iurie Bejenaru